

Repertoriul jurisprudenței

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
MICHAL BOBEK
prezentate la 21 iunie 2018¹

Cauza C-337/17

**Feniks Sp. z o.o.
împotriva
Azteca Products & Services SL**

[cerere de decizie preliminară formulată de Sąd Okręgowy w Szczecinie (Tribunalul Regional din Szczecin, Polonia)]

„Cerere de decizie preliminară – Spațiul de libertate, securitate și justiție – Competență în materie civilă și comercială – Competență specială – Materie contractuală – *Actio pauliana*”

I. Introducere

1. În perioada timpurie a istoriei Romei, orice străin era un inamic al statului. El nu putea să beneficieze de drepturi sau de protecția oferită de *ius civile*, rezervate doar cetățenilor romani². Ulterior, îndeosebi în perioada imperială, a fost autorizat un anumit nivel de pluralitate juridică, în special în provinciile aflate în continuă extindere ale imperiului. Mai mult, aplicabilitatea *ius civile* non-cetățenilor romani a fost permisă treptat prin intermediul unor diferite concepte juridice cum este „cetățenia fictivă”³, definită de Gaius după cum urmează: „[...] un străin care are calitatea de reclamant sau de pârât în cazul unei acțiuni prevăzute de lege beneficiază de cetățenia romană fictivă, cu condiția să fie echitabilă extinderea acțiunii respective în privința unui străin [...]”⁴.

2. În orice caz, o asemenea acțiune era soluționată de instituțiile Imperiului Roman în sens larg sau în cadrul acestora. Din punct de vedere politic, în interiorul imperiului nu existau state suverane între care să poată apărea conflicte de legi cum sunt cele din epoca modernă (între ordini juridice deopotrivă suverane). Astfel, atunci când, în jurul anilor 150-125 î.Hr., un pretor pe nume Paulus se pare că a autorizat pentru prima dată o acțiune care permitea creditorului să atace orice acte realizate în mod fraudulos și în dezavantajul său de către debitor, acțiune cunoscută ulterior sub denumirea de *actio pauliana*⁵, problema competenței de soluționare a unei astfel de acțiuni pur și simplu nu a apărut.

1 Limba originală: engleza.

2 A se vedea, de exemplu, Rattigan, W. H., *De Iure Personarum or A Treatise on the Roman Law of Persons*, Wildy & Sons, Londra, 1873, p. 126-130, sau Rein, W., *Das Römische Privatrecht und der Civilprozess bis in das erste Jahrhundert der Kaiserherrschaft*, K. F. Koehler, Leipzig, 1836, p. 47, 48 și 106.

3 A se vedea, de exemplu, Sullivan, W. P., „Consent in Roman Choice of Law”, in *Critical Analysis of Law*, vol. 3, nr. 1, 2016, p. 165 și 166, sau Aldo, C., „Legal Pluralism in Practice”, du Plessis, P. J., Aldo, C., și Tuori, K. (eds.), în *The Oxford Handbook of Roman Law and Society*, Oxford University Press, Oxford, 2016, p. 286 și 287.

4 Gaius, *Institutiones*, Cartea 4:37: „Item civitas romana peregrino fingitur, si eo nomine agat aut cum eo agatur quo nomine nostris legibus actio constituta est, si modo iustum sit eam actionem etiam ad peregrinum extendi [...]”. *The Institutes of Gaius*, Translated with an Introduction by Gordon, W. M., și Robinson, O. F., Duckworth, Londra, 1988, p. 431.

5 După cum a arătat în mod expresiv avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer în Concluziile prezentate în cauza Deko Marty Belgium (C-339/07, EU:C:2008:575, punctele 24-26).

3. Astăzi, în anul 2018 d.Hr., situația este diferită. Societățile poloneze Feniks Sp. z o.o., cu sediul la Szczecin (denumită în continuare „Feniks”) și COLISEUM 2101 Sp. z o.o., de asemenea cu sediul la Szczecin (denumită în continuare „COLISEUM”), au încheiat un contract având ca obiect un proiect de dezvoltare imobiliară în Polonia. COLISEUM a încheiat apoi contracte cu subcontractanți, dar nu a putut să îi plătească. Acești subcontractanți au fost plătiți de Feniks. Prin urmare, COLISEUM a devenit debitorul societății Feniks.

4. COLISEUM a vândut ulterior un teren situat în Polonia societății Azteca Products & Services SL, cu sediul la Alcora (Spania) (denumită în continuare „Azteca”). Prețul de vânzare a fost compensat cu o datorie existentă a societății COLISEUM față de Azteca.

5. Feniks a introdus o acțiune împotriva Azteca în temeiul dispozițiilor din Codul civil polonez care prevăd instrumentul cunoscut sub denumirea de *actio pauliana*, solicitând să se constate că vânzarea imobilului nu îi este opozabilă. Acțiunea respectivă a fost introdusă la Sąd Okręgowy w Szczecinie (Tribunalul Regional din Szczecin), instanța de trimitere. Această instanță are îndoieli cu privire la competența internațională a instanțelor poloneze. În opinia sa, competența respectivă poate fi stabilită doar în situația în care creanța aflată în discuție poate fi calificată ca fiind „în materie contractuală” în temeiul Regulamentului nr. 1215/2012⁶. În caz contrar, competența internațională se atribuie, în conformitate cu norma generală privind competența judiciară, statului membru în care își are domiciliul pârâtului, în cazul de față Spania, unde se află sediul societății Azteca.

II. Cadrul juridic

A. Dreptul Uniunii

6. Întrucât procedura principală a fost inițiată la 11 iulie 2016, Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 este aplicabil *ratione temporis*⁷.

7. Potrivit considerentelor (15) și (16) ale Regulamentului nr. 1215/2012:

„(15) Normele de competență ar trebui să prezinte un mare grad de previzibilitate și să se întemeieze pe principiul conform căruia competența este determinată, în general, de domiciliul pârâtului. Astfel, competența ar trebui să fie întotdeauna determinată pe baza acestui criteriu, cu excepția câtorva situații bine definite în care materia litigiului sau autonomia părților justifică un alt punct de legătură. [...]

(16) În afară de instanța domiciliului pârâtului, ar trebui să existe și alte instanțe autorizate în temeiul unei legături strânse între instanță și acțiune sau în scopul bunei administrări a justiției.”

8. În conformitate cu articolul 1 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 1215/2012, acesta din urmă nu se aplică în ceea ce privește „falimentele, procedurile privind lichidarea societăților insolabile sau a altor persoane juridice, acordurile amiabile, concordatele sau procedurile similare”.

9. Articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 prevede că: „Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor respectivului stat membru.”

⁶ Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 (JO 2012, L 351, p. 1).

⁷ Articolul 66 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 (JO 2012, L 351, p. 1).

10. Articolul 5 alineatul (1) precizează că: „Persoanele domiciliate pe teritoriul unui stat membru pot fi acționate în justiție în fața instanțelor unui alt stat membru numai în temeiul normelor enunțate în secțiunile 2-7 din prezentul capitol.”

11. Articolul 7, care face parte din secțiunea 2 din capitolul 2 din același regulament, prevede că: „O persoană care are domiciliul pe teritoriul unui stat membru poate fi acționată în justiție într-un alt stat membru:

- (1) (a) în materie contractuală, în fața instanțelor de la locul de executare a obligației în cauză;
- (b) în sensul aplicării prezentei dispoziții și în absența vreunei convenții contrare, locul de executare a obligației în cauză este:
 - în cazul vânzării de mărfuri, locul dintr-un stat membru unde, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie livrate mărfurile;
 - în cazul prestării de servicii, locul dintr-un stat membru unde, în temeiul contractului, au fost sau ar fi trebuit să fie prestate serviciile;
- (c) în cazul în care nu se aplică litera (b), se aplică litera (a).”

B. Dreptul național

12. Articolul 527 și următoarele din ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 – Kodeks cywilny (Legea din 23 aprilie 1964 privind Codul civil, *Dziennik Ustaw* din 2017, poziția 459) (denumită în continuare „Codul civil”) prevede un instrument denumit *actio pauliana* în dreptul polonez. Articolul 527 este formulat după cum urmează:

„1. În cazul în care un terț a obținut un avantaj patrimonial ca urmare a unui act al debitorului ce prejudiciază creditorii, fiecare creditor poate solicita ca acest act să fie declarat inopozabil față de el, dacă debitorul a acționat cunoscând faptul că va prejudicia creditorii, iar terțul avea cunoștința despre acest lucru sau, acționând cu diligența necesară, ar fi putut afla acest lucru.

2. Un act al debitorului prejudiciază creditorii dacă debitorul a ajuns, ca urmare a acestui act, în insolvență sau dacă insolvența sa s-a agravat față de momentul îndeplinirii actului.

3. În cazul în care, drept urmare a unui act al debitorului care prejudiciază creditorii, o persoană apropiată debitorului a obținut un avantaj patrimonial, se prezumă că această persoană a avut cunoștința despre faptul că debitorul a acționat cu intenția de a prejudicia creditorii.

4. În cazul în care, drept urmare a unui act al debitorului care prejudiciază creditorii, o întreprindere, aflată într-o relație comercială permanentă cu debitorul, a obținut un avantaj patrimonial, se prezumă că aceasta a avut cunoștința despre faptul că debitorul a acționat cu intenția de a prejudicia creditorii.”

13. Potrivit articolului 530 din Codul civil, „[d]ispozițiile articolelor anterioare se aplică *mutatis mutandis* dacă debitorul a acționat cu intenția de a prejudicia creditorii săi viitori. Cu toate acestea, în cazul în care un terț a obținut un avantaj patrimonial cu titlu oneros, creditorul poate solicita declararea inopozabilității actului doar dacă terțul a cunoscut intenția debitorului”.

14. Articolul 531 din Codul civil este formulat după cum urmează:

„1. Actul juridic al debitorului ce prejudiciază creditorii poate fi declarat inopozabil pe cale de acțiune sau pe cale de excepție împotriva terțului care a dobândit un avantaj patrimonial ca urmare a acestui act.

2. În cazul în care terțul a înstrăinat avantajul dobândit, creditorul poate invoca dreptul său direct față de persoana beneficiară, dacă această persoană a cunoscut circumstanțele care justifică inopozabilitatea actului încheiat de debitor sau dacă înstrăinarea s-a făcut cu titlu gratuit.”

15. Articolul 533 din Codul civil prevede că „[u]n terț care a dobândit un avantaj patrimonial ca urmare a unui act al debitorului care prejudiciază creditorii se poate libera de obligația sa de a da curs cererii creditorului privind declararea inopozabilității actului, prin îndeplinirea aceluși creditor sau prin aducerea la cunoștința acestuia a unor active ale debitorului, suficiente pentru îndeplinirea sa”.

III. Situația de fapt, procedura națională și întrebările preliminare

16. Societatea COLISEUM 2101 Sp. z o.o. are sediul la Szczecin (Polonia). În calitate de antreprenor general, a încheiat un contract cu societatea Feniks Sp. z o.o., cu sediul tot la Szczecin, în calitate de investitor (denumită în continuare „reclamanta”). Contractul a avut drept obiect lucrări care urmau să fie realizate în Gdańsk (Polonia). COLISEUM a încheiat mai multe contracte cu subantreprenori, însă ulterior nu și-a îndeplinit obligațiile față de toți aceștia.

17. În conformitate cu normele privind răspunderea solidară din dreptul polonez, Feniks a plătit, în cadrul unor acorduri condiționate și a unor contracte de preluare a datoriei, suma de 757 828,10 PLN, datorată de COLISEUM subantreprenorilor. Prin urmare, Feniks a devenit creditoarea COLISEUM cu privire la o sumă totală de 1 396 495,48 PLN.

18. Printr-un contract din 30 ianuarie 2012, semnat la Szczecin, COLISEUM a vândut un imobil situat în Szczecin către Azteca Products & Services SL, cu sediul la Alcora (Spania) (denumită în continuare „pârâta”).

19. Pârâta a devenit astfel debitoarea COLISEUM cu privire la o sumă de 6 079 275 PLN. În același timp, COLISEUM datora pârâtei, pe baza unor contracte de împrumut, 4 987 861,30 PLN. Printr-un alt contract încheiat la 31 ianuarie 2012 la Szczecin, pârâta și COLISEUM au convenit să își compenseze creanțele reciproce. Prin urmare, pârâta era obligată să plătească 1 091 413,70 PLN către COLISEUM.

20. Potrivit susținerilor reclamantei, COLISEUM se află în insolvabilitate, insolvabilitatea sa a fost agravată prin contractul de vânzare-cumpărare și aceasta a încheiat contractul cunoscând faptul că astfel vor fi prejudiciați creditorii săi prezenți și viitori.

21. În consecință, la 11 iulie 2016, reclamanta a introdus o acțiune împotriva pârâtei la Sąd Okręgowy w Szczecinie (Tribunalul Regional din Szczecin) și a solicitat constatarea inopozabilității contractului de vânzare-cumpărare față de reclamantă.

22. În motivarea competenței internaționale a instanței respective, reclamanta a invocat articolul 7 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1215/2012. Ea a indicat că noțiunea „sprawy dotyczące umowy” („materie comercială”) trebuie să fie interpretată în sensul că se referă la o situație în care contractul constituie temeiul unei acțiuni prin care se urmărește soluționarea unei cereri care se referă în mod direct la acel contract. Aceasta corespunde unei *actio pauliana* introdusă împotriva pârâtei.

23. Pârâta susține că instanțele poloneze nu sunt competente și că acțiunea trebuie să fie respinsă. În opinia sa, declararea inopozabilității unui act nu se referă la „materia contractuală” în sensul articolului 7 punctul 1 din Regulamentul nr. 1215/2012. De asemenea, a considerat că acțiunea în discuție nu îndeplinește criteriile de competență specială sau exclusivă prevăzute de Regulamentul nr. 1215/2012. Ea a susținut că, întrucât pârâta are sediul în Spania, acțiunea trebuie să fie introdusă în statul membru respectiv în conformitate cu regula generală prevăzută la articolul 4 din Regulamentul nr. 1215/2012.

24. În aceste împrejurări, Sąd Okręgowy w Szczecinie (Tribunalul Regional din Szczecin) a decis să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții de Justiție următoarele întrebări preliminare:

„(a) Există o «materie contractuală» în sensul articolului 7 punctul 1 litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială dacă se introduce o acțiune în declararea inopozabilității unui contract de vânzare-cumpărare împotriva unui cumpărător stabilit într-un stat membru, privind un imobil aflat într-un alt stat membru, ca urmare a prejudicierii creditorilor vânzătorului, iar contractul a fost încheiat și executat în totalitate în acest alt stat membru?

(b) Trebuie să se răspundă la întrebarea anterioară în temeiul principiului *acte éclairé*, cu referire la Hotărârea Curții de Justiție din 17 iunie 1992, Handte (C-26/91, EU:C:1992:268), cu toate că acea hotărâre a privit răspunderea unui producător pentru deficiențele mărfurilor într-un caz în care producătorul nu a putut să prevadă cui i se vor vinde bunurile în continuare și, în consecință, să prevadă cine va putea formula o acțiune împotriva sa, în condițiile în care prezenta acțiune împotriva cumpărătorului pentru «declararea inopozabilității unui contract de vânzare-cumpărare a unui imobil» ca urmare a unei prejudicieri a creditorilor vânzătorului necesită, pentru a fi admisă, cunoștința cumpărătorului despre circumstanța că actul (contractul de vânzare-cumpărare) s-a încheiat cu prejudicierea creditorilor, astfel încât cumpărătorul trebuie să se aștepte ca un creditor personal al debitorului să se îndrepte împotriva sa cu o asemenea acțiune?”

25. Reclamanta, pârâta, guvernul polonez, guvernul Confederației Elvețiene și Comisia au depus observații scrise. Reclamanta, pârâta, guvernul polonez și Comisia au prezentat observații orale în cadrul ședinței din 11 aprilie 2018.

IV. Aprecieri

26. Instanța de trimitere solicită să se stabilească dacă o acțiune care constituie o *actio pauliana*, astfel cum este prevăzută în Codul civil polonez, poate fi considerată ca fiind „în materie contractuală” în sensul articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2015. De asemenea, ea întreabă dacă Hotărârea Curții Handte⁸ acoperă această situație.

27. Vom aborda cele două întrebări împreună. În primul rând, vom prezenta originile și diferitele forme ale *actio pauliana* care există (A). În al doilea rând, vom analiza normele de competență ale Uniunii referitoare la *actio pauliana* și vom arăta motivele pentru care aceasta din urmă nu poate fi calificată, în contextul special al cauzei de față, ca fiind „în materie contractuală” (B). În sfârșit, vom examina aceeași chestiune la nivel general: după mai multe hotărâri ale Curții care stabilesc ceea ce *actio pauliana* nu este, poate a venit momentul să se stabilească ceea ce o *actio pauliana* precum cea din procedura principală este de fapt și modul în care trebuie să fie tratată în privința competenței (C).

⁸ Hotărârea din 17 iunie 1992, Handte (C-26/91, EU:C:1992:268).

A. Originile și numeroasele forme ale *actio pauliana*

28. *Actio pauliana* își are rădăcinile în dreptul roman (1). Astăzi, deși persistă anumite trăsături comune care se pot explica prin descendența comună, există de fapt mai multe forme naționale diferite de *actio pauliana* în statele membre (2).

1. Dreptul roman

29. După cum a arătat avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer, chiar și în perioada romană, *actio pauliana* evoluase deja de la „un instrument executoriu care îi dădea creditorului dreptul să îl vândă ca sclav pe debitor” la o procedură „care să îi permită creditorului să anuleze actele realizate în mod fraudulos și în dezavantajul său” prin introducerea unei acțiuni „împotriva unui terț care a achiziționat bunul litigios”⁹.

30. Se pare că în perioada clasică existau două mecanisme speciale de protecție împotriva transferului fraudulos de active: *restitutio in integrum ob fraudem* și *interdictum fraudatorium*¹⁰.

31. În primul rând, *restitutio in integrum ob fraudem* permitea administratorului judiciar (*curator bonorum*) să solicite magistratului respectiv să dispună reintegrarea activelor transferate fraudulos în patrimoniul debitorului. Acest mecanism de protecție era utilizat de regulă după inițierea procedurii de insolvență, dar înainte de executarea silită prin valorificarea activelor. El permitea luarea în considerare a activelor transferate fraudulos la executarea silită asupra patrimoniului debitorului.

32. În al doilea rând, *interdictum fraudatorium* era un mecanism de protecție a unui anumit creditor. Creditorul afectat putea să solicite magistratului emiterea unei ordonanțe (*interdictum*) pentru readucerea activelor transferate fraudulos în patrimoniul debitorului, astfel încât cel dintâi să poată solicita despăgubiri pentru prejudiciul cauzat printr-un asemenea transfer.

33. Codul lui Iustinian pare să fi combinat aceste două mecanisme de protecție într-o singură acțiune denumită *pauliana*¹¹. Ceea ce este destul de interesant (și poate prezintă o anumită relevanță în prezent) este că, aparent, se considera că natura acțiunii este suficient de similară, indiferent dacă este introdusă în cadrul procedurii insolvenței sau de un creditor individual, justificând astfel fuziunea ambelor mecanisme de protecție anterior separate sub o singură denumire.

⁹ Concluziile avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate în cauza Deko Marty Belgium (C-339/07, EU:C:2008:575, punctele 24-26).

¹⁰ A se vedea, pentru o descriere detaliată a acestor două acțiuni, de exemplu, Talamanca, M., *Istituzioni di Diritto Romano*, Dott. A. Giuffrè Editore, Milano, 1990, p. 659, Kaser, M., *Das römische Privatrecht, Erster Abschnitt, Das altrömische, das vorklassische und das klassische Recht*, ediția a doua, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1971, p. 252, Marrone, M., *Lineamenti di Diritto Privato Romano*, G. Giappichelli Editore, Torino, 2001, p. 299, Guarino, A., *Diritto Privato Romano*, Editore Jovene Napoli, Napoli, 2001, p. 1020, Impallomeni, G., „Azione Revocatoria (Diritto Romano)”, *Novissimo Digesto Italiano*, vol. II, 1957, Unione Tipografico – Editrice Torinese, Torino, p. 147, Fernández Barreiro, A., și Paricio Serrano, J., *Fundamentos de Derecho Privado Romano*, ediția a noua, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, Madrid, 2016, p. 105.

¹¹ A se vedea, de exemplu, Marrone, M., *Lineamenti di Diritto Privato Romano*, G. Giappichelli Editore, Torino, 2001, p. 300, Guarino, A., *Diritto Privato Romano*, Editore Jovene Napoli, Napoli, 2001, p. 1020, Kaser, M., *Das römische Privatrecht, Zweiter Abschnitt, Die nachklassischen Entwicklungen*, ediția a doua, C.H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung, München, 1975, p. 94 și 95, Kaser, M., Knütel, R., Lohsse, S., *Römisches Privatrecht – Ein Studienbuch*, ediția a 21 a, C.H. Beck, München, 2017, punctul 9.12, Fernández Barreiro, A., și Paricio Serrano, J., *Fundamentos de Derecho Privado Romano*, ediția a noua, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, Madrid, 2016, p. 106.

34. În orice caz, pare să existe consens în ceea ce privește trei elemente definitorii ale unei asemenea acțiuni¹²: în primul rând, prejudiciul efectiv (cu caracter obiectiv) care exista la momentul introducerii acțiunii (*eventus damni*), în al doilea rând, intenția debitorului de a-și prejudicia creditorii (*consilium fraudis*), altfel spus voința sa de a realiza un *eventus damni*, și, în al treilea rând, reaua-credință a terțului (*scientia fraudis*), cunoașterea de către terț a faptului că actul fraudulos a fost efectuat cu *consilium fraudis* din partea debitorului.

2. Formele naționale actuale

35. În prezent, prin *actio pauliana* se înțelege în general un anumit mecanism juridic de protecție care oferă creditorului posibilitatea de a obține constatarea inopozabilității actului în privința sa, întrucât actul respectiv a fost realizat de debitor pentru diminuarea activelor sale prin transferul lor către un terț. Creditorul introduce de regulă acțiunea direct împotriva terțului. Noțiunea de *actio pauliana* este definită ca fiind „o serie de tehnici pentru asigurarea protecției creditorilor în situațiile în care debitorul își reduce activele care pot fi executate silit pentru a evita plata datoriilor sale”¹³.

36. Totuși, la o privire mai atentă, elementele comune fac loc multor diferențe, poate nu atât în ceea ce privește tipul, cât, cu siguranță, modul în care acest instrument este pus în aplicare. Metaforic vorbind, aproape la fel ca în Cloud Atlas¹⁴, mai multe teme și motive (generale) rămân aceleași pe întreg parcursul filmului, în timp ce epocile, fețele și locurile (reale) în care temele respective sunt dezvoltate și reluate se modifică tot timpul. În mod comparativ, există în prezent două elemente comune, dar și cel puțin două divergențe importante între statele membre.

37. Primul element comun este relația triunghiulară între cele trei părți bazată pe (i) existența unei datorii a debitorului față de creditor, (ii) o tranzacție între un debitor și un terț și (iii) existența unei „intenții de a frauda” din partea debitorului – precum și cunoașterea de către terț a acestui fapt. În cadrul relației triunghiulare menționate, *actio pauliana* are în esență o funcție de protecție în toate sistemele: limitarea efectelor juridice față de creditor ale înstrăinării activelor debitorului atunci când o astfel de înstrăinare afectează posibilitățile creditorului de recuperare a creanței¹⁵.

12 A se vedea, de exemplu, Marrone, M., *Lineamenti di Diritto Privato Romano*, G. Giappichelli Editore, Torino, 2001, p. 299, Guarino, A., *Diritto Privato Romano*, Editore Jovene Napoli, Napoli, 2001, p. 1021, Talamanca, M., *Istituzioni di Diritto Romano*, Dott. A. Giuffrè Editore, Milano, 1990, p. 659, Impallomeni, G., „Azione Revocatoria (Diritto Romano)”, *Novissimo Digesto Italiano*, vol. II, 1957, Unione Tipografico – Editrice Torinese, Torino, p. 148, Fernández Barreiro, A., și Paricio Serrano, J., *Fundamentos de Derecho Privado Romano*, ediția a noua, Marcial Pons, Ediciones Jurídicas y Sociales, Madrid, 2016, p. 105, Carballo Piñeiro, L., „Acción Pauliana e integración Europea: una propuesta de ley aplicable”, în *Revista Española de Derecho Internacional*, vol. LXIV, 2012, p. 48.

13 A se vedea, de exemplu, Pretelli, I., „Cross-Border Credit Protection Against Fraudulent Transfers of Assets: Actio Pauliana in the Conflict of Laws”, în *Yearbook of Private International Law*, vol. 13, 2011, p. 590. A se vedea, pentru o prezentare similară, Linna, T., „Actio Pauliana – «Actio Europensis?» Some Cross-Border Insolvency Issues”, în *Journal of Private International Law*, vol. 10, 2014, p. 69. A se vedea și Virgós Soriano, M., și Garcimartín Alférez, F., *Derecho procesal civil internacional: litigación internacional*, ediția a doua, Thomson Civitas, Cizur Menor, 2007, p. 704 și 705, sau Göranson, U., „Actio pauliana outside bankruptcy and the Brussels Convention”, Sumampouw M. și alții (eds.), în *Law and Reality: Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil*, T. M. C. Asser Instituut, Haga, 1992, p. 91.

14 Cloud Atlas, realizat de Tykwer T., Wachowski L. și Wachowski L., 2012.

15 Virgós Soriano, M., și Garcimartín Alférez, F., *Derecho procesal civil internacional: litigación internacional*, ediția a doua, Thomson Civitas, Cizur Menor, 2007, p. 704 și 705, p. 24.44.

38. O a doua trăsătură relativ comună este diviziunea internă a *actio pauliana* între forma sa mai generală în contextul dreptului civil și expresia sa mai concretă în contextul insolvenței¹⁶. Diferența principală dintre cele două categorii „constă în efectele pe care le produce fiecare acțiune”: întrucât dreptul civil „limitează aceste efecte la creditorii individuali care au introdus o acțiune”, în timp ce, potrivit normelor de drept al insolvenței, toți creditorii care participă la procedura de insolvență beneficiază de efectele respective¹⁷.

39. În legătură cu diferențele, în primul rând, la nivelul clasificării conceptuale a *actio pauliana*, nu pare să existe consens în ceea ce privește aspectul dacă *actio pauliana* constituie un drept *in rem*, aferent activelor transferate fraudulos, sau un drept *in personam*, aferent creditorului în cauză. Potrivit unor opinii, cea din urmă abordare pare să prevaleze, „chiar dacă sunt recunoscute anumite efecte patrimoniale [ale *actio pauliana*]”¹⁸.

40. De fapt, diferențierea menționată are rădăcini mult mai adânci. Ea are legătură cu percepția și cu clasificarea sistemică a *actio pauliana* în sistemul juridic respectiv. Unele legi naționale prevăd această acțiune în cadrul normelor procedurale referitoare la executarea silită asupra activelor. Alte sisteme o reglementează prin norme de drept material cum sunt cele aplicabile contractelor și obligațiilor. De asemenea, există sisteme juridice în care acțiunea este considerată un mecanism de protecție general, asociat în mod sistematic cu problema validității sau a opozabilității actelor juridice. Acest din urmă scenariu pare să corespundă normelor poloneze citate în decizia de trimitere.

41. În al doilea rând, mai important în prezenta cauză este faptul că un studiu comparativ dezvăluie și alte diferențe legate de clasificarea *actio pauliana* în vederea determinării competenței internaționale și a legii aplicabile în cazul său¹⁹. Din ambele perspective, faptul că *actio pauliana* implică o relație triunghiulară între creditor, debitor și terț creează dificultăți la clasificarea raporturilor juridice create în acest context. Dificultățile menționate decurg din caracterul multiplu al factorilor de legătură și al intereselor aflate în joc, care face dificilă calificarea „oricărui dintre aceste interese ca fiind predominant și director”²⁰.

B. Actio pauliana și normele Uniunii în materie de competență

42. Pe planul competenței internaționale, întrebarea-cheie care trebuie pusă de la bun început este dacă o anumită *actio pauliana* este introdusă în contextul procedurii de insolvență sau în afara unui asemenea context. În funcție de răspuns, se aplică diferite norme privind competența și dreptul aplicabil.

16 A se vedea în acest sens, de exemplu, McCormack G., Keay A., Brown S., *European Insolvency Law: Reform and Harmonization*, Edward Elgar Publishing Ltd, Cheltenham, 2017, p. 159, Göranson, U., „Actio pauliana outside bankruptcy and the Brussels Convention”, Sumampouw M. și alții (eds.), în *Law and Reality: Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil*, T. M. C Asser Instituut, Haga, 1992, p. 90, Linna, T., „Actio Pauliana – «Actio Europensis?» Some Cross-Border Insolvency Issues”, în *Journal of Private International Law*, vol. 10, 2014, p. 69, Pretelli, I., „Cross-Border Credit Protection Against Fraudulent Transfers of Assets: Actio Pauliana in the Conflict of Laws”, în *Yearbook of Private International Law*, vol. 13, 2011, p. 598 și 599.

17 A se vedea Concluziile avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate în cauza Deko Marty Belgium (C-339/07, EU:C:2008:575, punctul 27 și celelalte citate din literatura juridică).

18 A se vedea, de exemplu, Göranson, U., „Actio pauliana outside bankruptcy and the Brussels Convention”, Sumampouw M. și alții (eds.), în *Law and Reality, Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil*, T. M. C Asser Instituut, Haga, 1992, p. 92.

19 A se vedea, pentru o prezentare comparativă, de exemplu, Pretelli, I., „Cross-Border Credit Protection Against Fraudulent Transfers of Assets: Actio Pauliana in the Conflict of Laws”, în *Yearbook of Private International Law*, vol. 13, 2011, p. 590.

20 A se vedea, de exemplu, Göranson, U., „Actio pauliana outside bankruptcy and the Brussels Convention”, Sumampouw M. și alții (eds.), în *Law and Reality, Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil*, T. M. C Asser Instituut, Haga, 1992, p. 93.

43. Curtea a clarificat destul de devreme faptul că *actio pauliana* introdusă în contextul unei proceduri de *insolvență* nu intră în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1215/2012 (și al reglementărilor anterioare acestuia), întrucât articolul 1 alineatul (2) litera (b) din cuprinsul său exclude problemele legate de insolvență²¹.

44. Normele speciale de competență care se aplică în contextul insolvenței sunt definite în Regulamentul privind insolvența²². Curtea a furnizat orientări suplimentare referitoare la situațiile în care o anumită cerere de anulare a unui act este formulată în contextul insolvenței. În mare măsură în funcție de contextul juridic al fiecărui caz individual, este posibil ca aplicarea orientărilor menționate să nu fie întotdeauna evidentă²³.

45. În prezenta cauză, decizia de trimitere menționează că societatea COLISEUM se află în insolvență. Rezultă însă că o cerere prin care s-a solicitat constatarea insolvenței societății menționate a fost respinsă. Acest aspect a fost de asemenea confirmat în cadrul ședinței. Rezultă că, atunci când reclamanta a introdus acțiunea împotriva părâtei, COLISEUM nu era supusă unei proceduri de insolvență. Prin urmare, normele relevante pentru stabilirea competenței internaționale se află în Regulamentul nr. 1215/2012.

46. Totuși, nici Regulamentul nr. 1215/2012, nici reglementările anterioare nu conțin vreo normă privind instanța competentă să se pronunțe asupra unei cereri cum este *actio pauliana* aflată în discuție în litigiul principal. În mod similar, Regulamentul Roma I²⁴ și Regulamentul Roma II²⁵, care se referă la legea aplicabilă raporturilor contractuale și, respectiv, necontractuale, nu includ dispoziții în acest sens și nu oferă astfel nicio sursă de inspirație cu privire la modul în care poate fi abordată *actio pauliana*²⁶.

47. Cu toate acestea, Curtea a avut deja oportunitatea să adopte o poziție cu privire la diferitele criterii de competență analizate (și excluse) în acest context (1). Problema principală ridicată în prezenta cauză este dacă un criteriu de competență care nu a fost examinat în mod expres (și anume cel privind „materia contractuală”) se poate aplica într-o situație precum cea de față (2).

21 A se vedea Hotărârea din 22 februarie 1979, Gourdain (133/78, EU:C:1979:49, punctele 4-6), care cuprinde o declarație generală privind procedurile care au ca obiect probleme legate de insolvență. A se vedea, referitor la aplicarea declarației generale respective în cazul procedurii de insolvență, Hotărârea din 12 februarie 2009, Deko Marty Belgium (C-339/07, EU:C:2009:83).

22 Regulamentul (UE) 2015/848 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2015 privind procedurile de insolvență (JO 2015, L 141, p. 19). Aceasta din urmă a abrogat Regulamentul (CE) nr. 1346/2000 al Consiliului din 29 mai 2000 privind procedurile de insolvență (JO 2000, L 160, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 1, p. 143).

23 A se vedea în acest context Hotărârea din 12 februarie 2009, Deko Marty Belgium (C-339/07, EU:C:2009:83), Hotărârea din 10 septembrie 2009, German Graphics Graphische Maschinen (C-292/08, EU:C:2009:544), și Hotărârea din 19 aprilie 2012, F-Text (C-213/10, EU:C:2012:215). A se vedea și Raportul Virgos-Schmit referitor la Convenția privind procedurile de insolvență din 3 mai 1996, Documentul Consiliului nr. 6500/1/96 REV1 DRS 8 (CFC), punctul 77, disponibil în Moss, G., Fletcher, I. F., și Isaacs, S., *The EC Regulation on Insolvency proceedings A Commentary and Annotated Guide*, ediția a doua, Oxford University Press, 2009, p. 381 și următoarele.

24 Regulamentul (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) (JO 2008, L 177, p. 6).

25 Regulamentul (CE) nr. 864/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 iulie 2007 privind legea aplicabilă obligațiilor necontractuale (Roma II) (JO 2007, L 199, p. 40).

26 Există însă un element din lucrările pregătitoare cu caracter legislativ al Regulamentului Roma II care indică faptul că această chestiune a fost avută în vedere. În conformitate cu o versiune propusă (dar neadoptată) a articolului 10 (intitulat „*Actio Pauliana*”), „[c]ondițiile și efectele unei obligații în considerarea căreia creditorul poate contesta un contract încheiat de un debitor cu un terț, atunci când acesta pune în pericol îndestularea creditorului [recuperarea creanței], sunt stabilite de legea aplicabilă obligației existente între creditor și debitorul său”. A se vedea nota Secretariatului general al Consiliului adresată Comitetului pentru chestiuni de drept civil (Roma II), (numărul anterior al documentului: 10231/99 JUSTCIV 112) 11982/99 JUSTCIV 150 din 9 decembrie 1999.

1. Criteriile de atribuire a competenței deja excluse

48. Curtea a precizat că o *acțiune* similară prin trăsăturile sale cu cea în discuție în prezenta procedură²⁷ nu poate intra sub incidența criteriilor de atribuire a competenței exclusive sau speciale referitoare la drepturile reale imobiliare²⁸, la executarea hotărârilor²⁹, la măsurile provizorii³⁰ și la răspunderea delictuală³¹.

49. În Hotărârea Reichert I³², Curtea a statuat că *actio pauliana* din dreptul civil francez nu ține de competența exclusivă privind drepturile reale imobiliare. În cauza respectivă, soții Reichert, domiciliați în Germania, au donat fiului lor imobile situate în Franța. Creditorul lor, Dresden Bank, a atacat transferul menționat în fața unei instanțe franceze.

50. Potrivit Curții, competența exclusivă în materie de drepturi reale „nu include toate acțiunile privind drepturi reale imobiliare, ci doar pe cele prin care [...] se urmărește să se stabilească întinderea, conținutul, dreptul de proprietate sau posesia în cazul unui imobil sau existența altor drepturi reale asupra acestuia și să se asigure titularilor drepturilor respective protecția prerogativelor aferente titlului lor”. Nu aceasta a fost situația în ceea ce privește acțiunea aflată în discuție, aceasta din urmă fiind „întemeiată pe dreptul de creanță, drept personal al creditorului împotriva debitorului și [care are ca obiect] protejarea oricărei garanții deținute de acesta asupra patrimoniului debitorului. În cazul admiterii sale, acțiunea respectivă are drept efect faptul că tranzacția prin care debitorul a efectuat un act de dispoziție în fraudă drepturilor creditorului devine inopozabilă doar față de creditorul în cauză”. În plus, „soluționarea unei asemenea acțiuni [...] nu implică aprecierea faptelor sau aplicarea normelor și a practicilor privind principiul *locus rei sitae* astfel încât să se justifice atribuirea competenței către o instanță din statul în care este situat imobilul”³³. În concluzie, Curtea a arătat că respectiva constatare nu este afectată de aspectul că normele naționale care guvernează intabularea drepturilor imobiliare pot să impună îndeplinirea unor acte în statul în care se află imobilul³⁴.

51. Curând după aceea, Curtea a adăugat în Hotărârea Reichert II³⁵ că aceeași *actio pauliana* nu este nici o măsură provizorie, nici o acțiune prin care se deschide o procedură care are ca obiect executarea unei hotărâri. Ea nu este nici o acțiune în materie delictuală sau cvasidelictuală.

52. Curtea a arătat că, în primul rând, acțiunea în discuție nu poate fi echivalată cu o măsură provizorie sau de conservare și că, în al doilea rând, „deși [ea] protejează interesele creditorului în vederea [...] executării silită ulterioare a obligației, nu este destinată să conducă la o decizie în proceduri legate de «recurgerea la forță, la constrângere sau la deposedare de bunuri mobile și imobile pentru asigurarea punerii în aplicare efective a hotărârilor și a actelor»”³⁶. În al treilea rând, potrivit celor reținute de Curte în continuare, criteriul de competență în materie delictuală nu se poate aplica, întrucât obiectul *actio pauliana* „nu este obligarea debitorului la repararea prejudiciilor pe care le-a cauzat creditorului său prin actul său fraudulos, ci încetarea, în privința creditorului, a efectelor

27 Instanța de trimitere arată că *actio pauliana* poloneză este diferită de cea franceză care a fost analizată în cauzele menționate în această secțiune a prezentelor concluzii (notele de subsol 32 și 35). Astfel, după cum am arătat deja mai sus la punctele 36-41, în ceea ce privește cerințele procedurale și materiale detaliate, este probabil ca oricare două variante de *actio pauliana* să difere. Totuși, este în egală măsură adevărat că, prin caracteristicile lor generale, astfel cum sunt prezentate în special la punctul 35 de mai sus, cele două sisteme sunt în mare măsură comparabile.

28 Articolul 16 alineatul (1) din Convenția de la Bruxelles [în prezent articolul 24 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012].

29 Articolul 16 alineatul (5) din Convenția de la Bruxelles [în prezent articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1215/2012].

30 Articolul 24 din Convenția de la Bruxelles [în prezent articolul 35 din Regulamentul nr. 1215/2012].

31 Articolul 5 alineatul (3) din Convenția de la Bruxelles [în prezent articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012].

32 Hotărârea din 10 ianuarie 1990, Reichert și Kockler (C-115/88, EU:C:1990:3).

33 Hotărârea din 10 ianuarie 1990, Reichert și Kockler (C-115/88, EU:C:1990:3, punctele 11 și 12).

34 Hotărârea din 10 ianuarie 1990, Reichert și Kockler (C-115/88, EU:C:1990:3, punctul 13).

35 Hotărârea din 26 martie 1992, Reichert și Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149).

36 Hotărârea din 26 martie 1992, Reichert și Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, punctul 35, precum și punctele 27 și 28).

actului de dispoziție încheiat de debitorul său”. Ea nu este îndreptată doar împotriva debitorului, ci și împotriva persoanei care beneficiază de actul respectiv și care nu este parte la obligația care îl leagă pe creditor de debitorul său chiar și atunci când, în situațiile în care actul este cu titlu gratuit, terțul nu a comis niciun fapt ilicit”³⁷.

53. În aceste două hotărâri, Curtea a analizat aplicabilitatea criteriilor de competență specială sau exclusivă care ar putea fi avute în vedere în contextul *actio pauliana*, cu excepția celui privind materia contractuală. Aplicabilitatea potențială a criteriului menționat, pe care o vom aborda în secțiunea următoare, se află în centrul prezentei cauze.

2. Prezenta cauză: acțiunea este „în materie contractuală”?

54. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, „noțiunea «materie contractuală» trebuie interpretată în mod autonom pentru a se garanta aplicarea sa uniformă în toate statele membre”³⁸. În Hotărârea Handte, invocată de instanța de trimitere, precum și în jurisprudența conexasă, Curtea a reținut că aplicabilitatea acestui criteriu de competență necesită existența unui „angajament asumat în mod liber de către o parte față de cealaltă”³⁹, pe care se întemeiază acțiunea reclamantului, fără să fie însă necesară încheierea unui contract⁴⁰. Altfel spus, posibilitatea de a face trimitere la criteriul de competență menționat se bazează pe *cauza acțiunii*⁴¹, iar nu pe identitatea părților⁴². Totuși, identificarea unei obligații este necesară, „întrucât competența instanței naționale este stabilită [...] în funcție de locul de executare a obligației în cauză”⁴³.

55. Potrivit unor opinii, Curtea a exclus deja *în mod implicit* aplicabilitatea unui criteriu de competență în materie contractuală în ceea ce privește *actio pauliana* franceză în Hotărârea Reichert. În acest sens, avocatul general Gulmann a observat în Concluziile prezentate în cauza Reichert II că „probabil nu este nici corect, nici oportun să se considere că acțiunea revocatorie se bazează pe legea contractului. Acest lucru este valabil chiar în situația în care creanța creditorului împotriva debitorului are [...] un temei contractual și chiar dacă tranzacția în discuție constă într-un transfer al dreptului de proprietate”⁴⁴. Avocatul general Ruiz-Jarabo Colomer a exprimat o idee similară în Concluziile prezentate în cauza Deko Marty Belgium, atunci când a arătat că, „[d]eși nu în mod expres, din hotărâre rezultă că [în cauza Reichert I] sunt competente instanțele statului membru de domiciliu al părâtului”⁴⁵. Unii autori de specialitate au exprimat de asemenea un punct de vedere similar⁴⁶.

37 Hotărârea din 26 martie 1992, Reichert și Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, punctul 19).

38 A se vedea mai recent, de exemplu, Hotărârea din 7 martie 2018, flightright și alții (C-274/16, C-447/16 și C-448/16, EU:C:2018:160, punctul 58).

39 Hotărârea din 17 iunie 1992, Handte & Co (C-26/91, EU:C:1992:268, punctul 15). După cum s-a arătat la punctul 17 din această hotărâre, această cauză privea un lanț de contracte internaționale referitoare la mărfuri, în care obligațiile contractuale ale părților „pot varia de la un contract la altul, astfel încât drepturile contractuale pe care le poate invoca cumpărătorul împotriva vânzătorului său direct nu sunt în mod necesar aceleași cu cele pe care le-a convenit producătorul în relațiile sale cu primul cumpărător”. A se vedea de asemenea Hotărârea din 17 septembrie 2002, Tacconi (C-334/00, EU:C:2002:499, punctul 22), și Hotărârea din 21 ianuarie 2016, ERGO Insurance și Gjensidige Baltic (C-359/14 și C-475/14, EU:C:2016:40, punctul 44).

40 Hotărârea din 7 martie 2018, flightright și alții (C-274/16, C-447/16 și C-448/16, EU:C:2018:160, punctele 58-60 și jurisprudența citată).

41 Hotărârea din 7 martie 2018, flightright și alții (C-274/16, C-447/16 și C-448/16, EU:C:2018:160, punctul 61 și jurisprudența citată). Pentru o altă perspectivă, a se vedea și Hotărârea din 13 martie 2014, Brogsitter (C-548/12, EU:C:2014:148, punctele 24 și 25), și Hotărârea din 14 iulie 2016, Granarolo (C-196/15, EU:C:2016:559, punctul 21).

42 Spre deosebire de competența în materia contractelor încheiate de consumatori prevăzută la articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012, care este disponibilă doar pentru părțile unui contract – Hotărârea din 25 ianuarie 2018, Schrems (C-498/16, EU:C:2018:37, punctele 43-45).

43 Hotărârea din 17 septembrie 2002, Tacconi (C-334/00, EU:C:2002:499, punctul 22).

44 Concluziile avocatului general Gulmann prezentate în cauza Reichert II (C-261/90, EU:C:1992:78, p. I-2164).

45 Concluziile avocatului general Ruiz-Jarabo Colomer prezentate în cauza Deko Marty Belgium (C-339/07, EU:C:2008:575, punctul 32).

46 Ancel, B., „De la loi applicable à une donation attaquée par la voie de l'action paulienne”, în *Revue critique de droit international privé*, 1992, p. 714, punctul 12. Aceeași opinie a fost adoptată de Forner Delaygua, J., „The *Actio Pauliana* under the ECJ – a critical look on Reichert II”, în *Gemeinsame Prinzipien des Europäischen Privatrechts*, 2003, p. 291-301.

56. Totuși, rămâne valabil faptul că nu a fost niciodată exclus în mod explicit de Curte criteriul de competență privind materia contractuală. Motivul pragmatic pentru aceasta este că, în contextul special al ambelor hotărâri în cauza Reichert, întrebarea respectivă nu a fost adresată de instanța de trimitere. În schimb, în prezenta cauză, a fost adresată în mod explicit o întrebare referitoare la criteriul de competență menționat.

57. Este adevărat desigur că, în cele mai multe situații, este probabil ca presupusul act fraudulos (între debitor și terț) să aibă caracter contractual. Adesea, actul de bază pe care creditorul urmărește să îl protejeze prin intermediul *actio pauliana* este tot un contract.

58. Se poate considera că, în cauza de față, există un scenariu similar, deși nu este pe deplin clar dacă reclamanta a plătit datoriile societății COLISEUM pentru îndeplinirea obligațiilor sale contractuale, a obligațiilor legale (din cauza răspunderii solidare impuse de lege) sau a ambelor tipuri de obligații.

59. Totuși, chiar presupunând că ambele relații existente în prezenta cauză (reclamantă-COLISEUM, COLISEUM-pârâtă) au caracter contractual, acest temei contractual este un motiv suficient pentru a concluziona că *actio pauliana* în discuție îndeplinește criteriul de competență privind „materia contractuală”?

60. Pârâta, guvernele polonez și elvețian, precum și Comisia au adoptat poziția potrivit căreia *actio pauliana* în discuție în litigiul principal nu se încadrează la articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1215/2012.

61. Suntem de acord cu concluzia propusă de părțile interveniente menționate, chiar dacă pentru motive diferite.

62. Presupunând că ar trebui să fie avută în vedere aplicabilitatea criteriului de competență privind materia contractuală, întrebarea care se ridică imediat este care dintre cele două contracte potențial implicate trebuie să fie considerat relevant? Care dintre cele două contracte ar fi de fapt vizat de *actio pauliana*?

63. Trei opțiuni pot fi teoretic luate în considerare.

64. În primul rând, se poate spune că *actio pauliana* vizează contractul care a fost încheiat primul, între reclamantă (în calitate de creditor) și COLISEUM (în calitate de debitor). Argumentul care leagă *actio pauliana* de contractul respectiv ar consta în garantarea anumitor drepturi și obligații care decurg din acest prim contract, și anume obținerea rambursării sumei corespunzătoare datoriei societății COLISEUM. Astfel, competența pentru acțiunea secundară (*actio pauliana*) trebuie să fie aceeași cu competența pentru primul contract⁴⁷.

65. Lăsând deoparte atât chestiunea dacă o asemenea abordare ar fi de fapt posibilă potrivit dreptului național respectiv, cât și definirea raportului juridic precis dintre reclamantă și COLISEUM la nivel național⁴⁸, o asemenea legătură rămâne totuși pur și simplu prea slabă și prea îndepărtată. Transferul de proprietate către un terț are foarte puțin de a face cu primul contract sau cu contractul inițial. Definirea „materiei contractuale” într-un sens atât de larg ar contraveni rațiunii care stă la baza criteriului de competență specială. De asemenea, ar implica faptul că orice acte juridice subsecvente încheiate de orice parte la contractul inițial ar putea fi întotdeauna „în materie contractuală”, întrucât, potrivit acestui raționament, diminuarea activelor oricărei părți la contract ar fi întotdeauna o chestiune legată de contractul inițial.

⁴⁷ Fiind astfel adoptat într-un anumit fel raționamentul care a fost propus din perspectiva dreptului aplicabil în proiectul sus-menționat la articolul 10 din Regulamentul Roma II (nota de subsol 26 de mai sus).

⁴⁸ A se vedea punctul 58 de mai sus.

66. În al doilea rând, asocierea *actio pauliana* cu contractul care a fost încheiat ulterior, între COLISEUM și pârâtă, pretins în detrimentul reclamantei, ar putea părea mai adecvată. Ea ar fi, într-un anumit fel, mai logică: prin *actio pauliana* se urmărește constatarea inopozabilității unui element al celui de al doilea contract – înstrăinarea activelor care au făcut obiectul acestui contract ulterior.

67. Și această a doua abordare este însă problematică. Reclamanta nu urmărește în final inopozabilitatea sau chiar anularea contractului ulterior, ci protejarea drepturilor sale. În principiu, nu este relevant aspectul dacă drepturile respective sunt protejate prin vânzarea activelor vizate de contractul ulterior sau în alt mod, de exemplu prin decizia terțului de a-i plăti reclamantului creanța „sau prin indicarea de către terț a unor bunuri ale debitorului [cum este COLISEUM] care sunt suficiente pentru acoperirea creanței sale”⁴⁹. Altfel spus, o asemenea *actio pauliana* este de asemenea independentă de orice obligații speciale și concrete născute din contractul ulterior. Singurul element pe care cele două acte juridice par să îl aibă în comun este stabilirea unei anumite sume de bani.

68. În orice caz, trebuie să adăugăm și să subliniem că ambele abordări prezentate mai sus încalcă cerința privind existența unei „obligații liber asumate de o parte față de cealaltă”⁵⁰, și anume de pârâtă față de reclamantă. Chiar dacă jurisprudența Curții nu impune să existe identitate între părțile la procedură și părțile la contractul respectiv, pare dificil să se considere că simpla introducere a unei *actio pauliana* creează un raport de drept material între reclamantă și pârâtă care rezultă, de exemplu, dintr-un fel de subrogație juridică determinată de un act al societății COLISEUM (în calitate de debitor inițial al reclamantei)⁵¹.

69. În al treilea rând, se poate susține, în mod similar cu poziția avocatului general Sharpston din Concluziile prezentate în cauza Ergo Insurance⁵² în contextul unei acțiuni în regres introduse de un asigurător împotriva unui alt asigurător (care nu erau legați între ei printr-un contract, dar aveau fiecare un contract cu persoana răspunzătoare pentru accident), că ceea ce contează este existența unor obligații contractuale care stau la baza creanței respective și în lipsa cărora reclamantul respectiv nu ar avea un temei juridic pentru introducerea acțiunii. Astfel, nu ar fi necesară alegerea unuia dintre cele două contracte. Din această perspectivă, întrucât *actio pauliana* se găsește oricum „pe orbita” unui contract, devine o acțiune în materie contractuală, fără a fi necesar să se stabilească în mod specific care este acest contract.

70. Deși o asemenea abordare ar putea fi o soluție pragmatică în contextul special al asigurărilor, unde într-adevăr toți participanții sunt legați între ei în cele din urmă printr-o rețea de contracte, în prezenta cauză, cu greu ar fi acceptabil să concluzionăm că situația are caracter „contractual” indiferent care ar fi contractul care permite o asemenea concluzie. Pe lângă faptul că un astfel de răspuns s-ar baza pe o serie de premise destul de discutabile, există și un motiv foarte pragmatic: pentru aplicarea articolului 7 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 1215/2012 este necesară identificarea locului executării contractului. Cele două contracte din prezenta procedură au un obiect distinct și, prin urmare, locul executării lor este stabilit în mod autonom.

71. Pe scurt, *în cauza de față*, nu pare posibilă invocarea unuia dintre contractele existente între reclamantă și COLISEUM și între COLISEUM și pârâtă pentru a concluziona că este aplicabil criteriul de competență privind materia contractuală.

49 După cum se afirmă la articolul 533 din Codul civil (citat la punctul 15 din prezentele concluzii).

50 A se vedea nota de subsol 39 de mai sus.

51 Ceea ce contrastează, de exemplu, cu Hotărârea din 7 martie 2018, *flightright* și alții (C-274/16, C-447/16 și C-448/16, EU:C:2018:160), sau cu Hotărârea din 20 iulie 2017, *MMA IARD SA* (C-340/16, EU:C:2017:576).

52 Concluziile avocatului general Sharpston prezentate în cauzele conexe ERGO Insurance și *Gjensidige Baltic* (C-359/14 și C-475/14, EU:C:2015:630, punctele 57-62).

72. În consecință, având în vedere considerațiile precedente, prima noastră concluzie provizorie este că articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 trebuie să fie interpretat în sensul că expresia „în materie contractuală” din cadrul acestei dispoziții nu acoperă o acțiune, cum este cea din procedura principală, introdusă împotriva unui cumpărător cu sediul într-un stat membru, prin care se solicită constatarea inopozabilității unui contract de vânzare a unui imobil situat pe teritoriul altui stat membru pentru motivul că i-a prejudiciat pe creditorii vânzătorului.

C. Ce înseamnă *actio pauliana* din perspectiva competenței internaționale?

73. De-a lungul timpului, în jurisprudența menționată mai sus⁵³, Curtea a exclus cererile de tipul *actio pauliana* din sfera de aplicare a diferitor criterii de competență: în materie delictuală, în materie de măsuri provizorii și în materia executării hotărârilor, precum și din sfera de aplicare a competenței exclusive în materie de drepturi reale imobiliare. În secțiunea anterioară a prezentelor concluzii am propus, în contextul cauzei de față, să se excludă și criteriul privind materia contractuală.

74. Minimalismul juridic este o virtute. Totuși, la fel ca în cazul multor altor lucruri utile, condiția pentru persistența în timp a utilității lor este moderația. După ani întregi de „dodgeball juridic” care a generat (din motive destul de ușor de înțeles, având în vedere formularea exactă a întrebărilor preliminare) răspunsuri *negative*, care au eliminat un criteriu de competență după altul și, cu excepția situației în care se urmărește explorarea altor criterii de competență pe aceeași linie în viitor (deși posibilitățile s-au restrâns foarte mult în prezent în ceea ce privește criteriile de competență care pot fi avute în vedere în mod rezonabil), poate a venit momentul și pentru furnizarea unor orientări *pozitive* care să stabilească nu doar ceea ce nu este *actio pauliana*, ci și ceea ce ar putea fi din perspectiva competenței internaționale.

75. Un asemenea demers este recomandabil și pentru două motive suplimentare. În primul rând, după analizarea celor mai multe dintre criteriile de competență specială (și exclusivă) disponibile care pot fi avute în vedere în mod rezonabil, o explicație de principiu privind motivele pentru care, în ceea ce privește *actio pauliana* de tipul celei din procedura principală, este aplicabil criteriul general de competență de la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 pare să se contureze deja cu claritate (1). În al doilea rând, în pofida dificultăților de ordin practic care pot fi generate de un asemenea rezultat într-o anumită situație, dar considerând că ele nu pot modifica răspunsul de principiu furnizat, analizarea unor astfel de chestiuni ar putea totuși să ofere stimuli pentru potențiale reflecții legislative viitoare la nivelul Uniunii (2).

1. Caracterul *cameleon* al *actio pauliana*

76. Pe scurt, motivul de principiu pentru care *actio pauliana* de tipul celei din procedura principală nu se încadrează în niciuna dintre rubricile Regulamentului nr. 1215/2012 (referitoare la competență specială sau exclusivă) este caracterul *cameleon* al acestei acțiuni. Criteriile individuale de competență specială, în special cele în materie contractuală sau delictuală, *se bazează* în esență *pe existența unui titlu (ex ante)*. În schimb, o *actio pauliana* cum este cea din procedura principală, dar care se pare că există de asemenea în mai multe alte state membre, *este nedeterminată din perspectiva titlului (ex ante)*: orice *act juridic*, nu doar un contract, care prejudiciază creditorul poate fi atacat.

77. Este foarte probabil ca, în practică, *actio pauliana* să vizeze, într-un fel sau altul, un contract. Totuși, aceasta nu înseamnă în mod necesar că un asemenea temei va fi prezent întotdeauna. De fapt, poate exista o dublă diferențiere. În primul rând, dreptul de bază al creditorului poate fi de natură diferită: el poate fi acordat prin lege sau poate fi un drept de a primi despăgubiri pentru prejudiciul

53 Punctele 48-53 din prezentele concluzii.

cauzat sau în temeiul unei obligații legale. În al doilea rând, poate mai important este faptul că presupusul act fraudulos în sine comis de debitor și care este atacat poate avea caracter extracontractual. El poate fi un delict. De asemenea, poate fi un alt act juridic unilateral care urmărește dezavantajarea creditorilor.

78. Având în vedere specificul prezentei cauze, o *actio pauliana* cum este cea prezentată în decizia de trimitere pare să aibă un domeniu de aplicare larg. În conformitate cu articolul 527 și următoarele din Codul civil polonez, ea pare să ofere un mecanism de protecție juridică împotriva *oricărui act* juridic al debitorului care prejudiciază creditorii. După cum a subliniat efectiv guvernul polonez în cadrul ședinței, această formulare arată că ea poate fi utilizată de creditorii pentru protejarea drepturilor lor independent de caracterul contractual sau extracontractual al actului presupus fraudulos⁵⁴.

79. Până la introducerea sa, acțiunea respectivă nu are un conținut concret contractual sau de altă natură. Metaforic vorbind, la fel ca un cameleon, o *actio pauliana* cum este cea din procedura principală pare să se poată camufla în funcție de tipul de act juridic pe care îl atacă. Înainte de contactul cameleonului cu mediul în cauză, este imposibil să spunem, la modul general, ce culoare va avea. Această capacitate unică se opune însă clasificării sale în temeiul Regulamentului nr. 1215/2012, care, pentru a fi aplicabile criteriile de competență specială, impune cunoașterea și prevederea *ex ante* a culorii respective.

80. Se pare că problema a apărut deja în contextul procesului de excludere treptată realizat de Curte de-a lungul anilor, ceea ce înseamnă pe scurt că acest tip de acțiune pur și simplu nu poate fi clasificată în mod abstract, în general și *ex ante* pentru a putea intra sub incidența unui criteriu abstract de competență. Chiar dacă au fost efectuate cu privire la o formă națională definită de *actio pauliana*, excluderile menționate sunt valabile și la nivel mai general, în cazul răspunsului de principiu.

81. Două observații suplimentare sunt poate necesare în această privință. În primul rând, în ceea ce privește criteriul de competență în materie delictuală⁵⁵, este adevărat că natura frauduloasă a transferului bunului aduce *actio pauliana* destul de aproape de zona răspunderii civile delictuale. Se poate sugera că, indiferent care act juridic concret al debitorului ar fi atacat, *actio pauliana* poate fi înțeleasă întotdeauna în sensul că implică un tip de delict: în esență un tip de fraudă⁵⁶.

82. Prin urmare, independent de motivele pentru care Curtea a exclus deja criteriul de competență menționat în Hotărârea Reichert II⁵⁷, definirea *actio pauliana* în sensul că implică întotdeauna un tip de delict generează însă o dublă problemă: atât conceptuală, cât și pragmatică. La nivel conceptual, eventuala aplicabilitate în cazul unei *actio pauliana* înțelese în sens larg („de tip cameleon”) conduce la probleme similare celor ridicate de aplicarea criteriului de competență privind materia contractuală⁵⁸. La nivel pragmatic, abordarea *actio pauliana* în sensul că implică întotdeauna un delict ar determina stabilirea unui nou criteriu de competență la articolul 7 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1215/2012, potențial diferit de cel de la articolul 7 alineatul (1) și/sau de la articolul 4 alineatul (1).

83. În al doilea rând, în aceeași hotărâre, Curtea a exclus și aplicarea criteriului de competență referitor la măsurile provizorii⁵⁹. Totuși, se poate sugera că *actio pauliana* creează un fel de privilegiu care grevează bunul de care s-a dispus în mod fraudulos până la plata creanței creditorului. Din această perspectivă, ea are o funcție similară.

54 A se vedea punctele 12-15 din prezentele concluzii.

55 Hotărârea din 26 martie 1992, Reichert și Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149).

56 Mergând astfel efectiv înapoi la rădăcinile din dreptul roman ale diferitor tipuri de *fraus* (punctul 30 de mai sus).

57 Hotărârea din 26 martie 1992, Reichert și Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, punctul 19).

58 Analizate la punctele 57-72 din prezentele concluzii.

59 Hotărârea din 26 martie 1992, Reichert și Kockler (C-261/90, EU:C:1992:149, punctul 35). Norma actuală privind competența în domeniul măsurilor de conservare este prevăzută la articolul 35 din Regulamentul nr. 1215/2012.

84. Având în vedere cerințele materiale legate de măsurile provizorii, toate legislațiile naționale supun aprobarea măsurilor menționate cerințelor *fumus boni iuris* (prezumția privind existența unui temei juridic suficient care corespunde în mare parte noțiunii de acțiune cu bune argumente din *common law*) și *periculum in mora* (riscul ca dreptul reclamantului să poată fi afectat de trecerea timpului)⁶⁰. Au fost stabilite cerințe similare și la nivelul Uniunii⁶¹.

85. Astfel, dată fiind similaritatea funcției *actio pauliana*, pe de o parte, cu cea a măsurilor de conservare, pe de altă parte, se poate sugera că ar fi posibilă utilizarea unor criterii similare cu *fumus boni iuris* și cu *periculum in mora* și în contextul *actio pauliana*. Scopul ar fi stabilirea competenței internaționale în favoarea reclamantului atunci când există indicii că acțiunea respectivă este posibil să fie întemeiată și atunci când există elemente din care reiese intenția de a structura transferul fraudulos astfel încât să fie mai dificil pentru reclamant să formuleze o acțiune în justiție (prin alegerea unui terț domiciliat într-un stat membru care nu are alte legături cu raportul juridic preexistent între debitor și creditor).

86. Totuși, oricât de atrăgătoare ar fi o asemenea abordare, ea nu ia în considerare faptul că *actio pauliana* nu deschide o procedură „incidentă” care nu prejudică fondul (soluționată în cadrul unei alte proceduri)⁶². Dimpotrivă, *actio pauliana* urmărește și conduce în sine (dacă este admisă) la o decizie pe fond. Privilegiul *de facto* care este creat de aceasta constituie rezultatul pe fond care este urmărit de creditor. Astfel, ea este în principiu (sub rezerva normelor naționale respective) o veritabilă acțiune pe fond care nu se potrivește cu aplicarea unor criterii mai ușoare privind sarcina probei pe care le implică probabil *fumus boni iuris* și *periculum in mora*.

87. Pe scurt, caracterul unic al *actio pauliana* care, chiar dacă este abordată la un nivel mai abstract, nu justifică repunerea în discuție a vreunui dintre criteriile de competență excluse deja de Curte, ne conduce la a doua concluzie provizorie, potrivit căreia instanța competentă să soluționeze o acțiune de tipul celei din procedura principală trebuie să fie determinată în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012.

2. Dificultăți potențiale pe care le implică aplicarea normei generale

88. În cazul aplicării sale în situația de fapt din procedura principală, norma generală de la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012 va conduce efectiv la atribuirea competenței de soluționare a acțiunii reclamantei către instanțele spaniole. După cum s-a analizat în detaliu în ședință, această soluție poate părea nepractică, dat fiind că atât reclamanta, cât și COLISEUM au sediul în Polonia, iar alte elemente ale prezentei cauze se află de asemenea în statul membru respectiv (locul executării proiectului de dezvoltare imobiliară, adresa imobilului în discuție, încheierea contractului de vânzare a bunului menționat). „Doar” sediul pârâtei se află în Spania.

89. Mai mult, după cum a amintit instanța de trimitere, creditorul poate fi obligat să introducă *actio pauliana* nu doar împotriva terțului (de exemplu împotriva pârâtei), ci și împotriva altor potențiali dobânditori ai activelor aflate în discuție. În cazul în care competența trebuie stabilită în funcție de domiciliul pârâtului, creditorul va trebui să introducă acțiuni suplimentare (în mod potențial) la instanțele mai multor state membre. Aceasta poate conduce la costuri disproporționate, iar prejudiciul suferit de creditor se amplifică din cauza normelor care reglementează competența.

60 Calvo Caravaca, A.-L., și Carrascosa González, J., *Litigación internacional en la Unión Europea I, Competencia judicial y validez de resoluciones en materia civil y mercantil en la Unión Europea. Comentario al Reglamento Bruselas I Bis*, în Cizur Menor (Navarra), Editorial Aranzadi, 2017, p. 535.

61 A se vedea, de exemplu, Hotărârea din 9 noiembrie 1995, Atlanta Fruchthandelsgesellschaft și alții (I) (C-465/93, EU:C:1995:369, punctul 32), și Hotărârea din 17 iulie 1997, Krüger (C-334/95, EU:C:1997:378, punctul 44).

62 Acest fapt este reflectat și de cele două condiții principale stabilite de Curte pentru aplicabilitatea criteriului de competență menționat – a se vedea în special Hotărârea din 17 noiembrie 1998, Van Uden (C-391/95, EU:C:1998:543, punctele 37 și 40).

90. Astfel, s-ar putea susține că obiectivul bunei administrări a justiției care justifică în general aplicarea unor criterii de competență specială, cuprins în considerentul (16) al Regulamentului nr. 1215/2012, impune stabilirea instanței competente în Polonia, întrucât ar exista o legătură mai strânsă între acest stat membru și litigiul care face obiectul procedurii principale.

91. Raționamentul respectiv nu este convingător.

92. În primul rând, trimiterea la obiectivul stabilit de un considerent pe care se întemeiază criteriile de competență specială nu poate, în sine, să eludeze aplicarea normei generale atunci când nu sunt îndeplinite condițiile pentru aplicarea criteriului de competență specială.

93. În al doilea rând, domiciliul pârâtului este tocmai factorul de legătură-*cheie* pentru aplicarea Regulamentului nr. 1215/2012. Prin urmare, aspectul că „doar” sediul pârâtei este situat în statul membru A, în timp ce toate celelalte elemente se află în statul membru B, nu determină stabilirea competenței în statul membru B atunci când nu este aplicabil niciunul dintre criteriile de competență specială sau exclusivă. În plus, afirmația (implicit superficială) că „doar” sediul pârâtei se află în Spania ignoră aspectul că cunoașterea de către pârâtă a presupusei intenții frauduloase a societății COLISEUM constituie un element care va trebui să fie verificat și care, din perspectiva probațiunii, ar putea să aibă legătură cu Spania.

94. În al treilea rând, acordarea competenței speciale pe baza situației de fapt dintr-o anumită cauză (pe lângă faptul că ar încălca normele de competență din Regulamentul nr. 1215/2012) ar implica în mod efectiv *prezumarea* cunoașterii fraudei de către terț (de exemplu de către pârâtă). Stabilirea competenței în acest mod ar constitui pur și simplu o antepronunțare asupra *actio pauliana* în întregul său. Totuși, aspectul dacă au fost dovedite cunoașterea de către terț și alte condiții necesare pentru admiterea *actio pauliana* trebuie să facă obiectul unei aprecieri a fondului cauzei.

95. La nivel structural, aceasta ar însemna efectiv (fără a face vreo afirmație referitoare la situația de fapt din prezenta cauză) că există o „prezumție de fraudă”, din punctul de vedere al competenței, care ar permite ca pârâtul să fie chemat în judecată în fața instanței reclamantului. O asemenea soluție ar putea eventual să funcționeze în cazul unei *actio pauliana* întemeiate. Dar cum rămâne cu cele care sunt neîntemeiate? Cum rămâne cu procedurile potențial vexatorii? Aceasta subliniază din nou caracterul circular al tezei, care ar implica în mod efectiv pronunțarea pe fond înainte de stabilirea competenței.

96. În al patrulea rând, oricât de tentantă ar fi căutarea unor argumente în favoarea reclamantei prin invocarea unor împrejurări similare celor din prezenta procedură, o asemenea abordare pare complet nejustificată în situațiile în care diferite elemente de fapt se referă la mai multe state membre. Ce se întâmplă în situația în care o societate cehă ar iniția un proiect de dezvoltare imobiliară împreună cu un antreprenor polonez pentru un imobil situat în Slovacia, iar societatea poloneză înstrăinează un imobil situat în Austria prin transferul său către o societate germană?

97. Altfel spus, este necesar să căutăm răspunsul *de principiu* care se aplică în mare parte independent de elementele de fapt care există într-o cauză individuală. Deși recunoaștem pe deplin și salutăm flexibilitatea atractivă a normelor de tipul *forum (non) conveniens* care permit o derogare în funcție de situația de fapt dintr-o cauză concretă, structura și rațiunea Convenției și ale regulamentelor de la Bruxelles au într-adevăr la bază premise diferite⁶³. Din motive ușor de înțeles într-un spațiu juridic

⁶³ A se vedea în acest context Hotărârea din 1 martie 2005, Owusu (C-281/02, EU:C:2005:120, punctele 37-46). Pentru o discuție mai largă, a se vedea Briggs, A., „Some Points of Friction between English and Brussels Convention Jurisdiction”, Andenas, M., and Jacobs, F., (eds.), în *European Community Law in the English Courts*, Clarendon Press, Oxford, 1998, p. 278 și 279, Briggs, A., *The Conflict of Laws*, ediția a treia, Oxford University Press, Oxford, 2013, p. 52-54, Dickinson, A., „Legal Certainty and the Brussels Convention – Too Much of a Good Thing?”, De Vareilles-Sommières, P. (ed.), în *Forum Shopping in the European Judicial Area*, Hart Publishing, Oxford și Portland, 2007, p. 115 și urm., Fentiman, R., „Foreign Law and the Forum Conveniens”, Nafziger, J., și Symeonides, S., (eds.), în *Law and Justice in a Multistate World, Essays in Honor of Arthur T. von Mehren*, Transnational Publishers Inc, Ardsley, New York, 2002, p. 291.

divers compus din 28 de ordini juridice, sunt necesare norme previzibile în mod rezonabil *ex ante* și astfel poate oarecum inflexibile uneori, iar nu o explicație *ex post facto* (în principal referitoare la motivele pentru care o instanță s-a declarat competentă) care depinde în mare măsură de mai multe elemente de fapt.

98. În consecință, în starea actuală a dreptului Uniunii, *actio pauliana* pare să fie unul dintre rarele exemple de situații care permite doar aplicarea normei generale, precum și o confirmare la fel de rară a faptului că „[...] nu există un temei evident care să susțină ideea că trebuie să existe întotdeauna sau chiar adesea o alternativă la instanța de la domiciliul pârâtului”⁶⁴.

V. Concluzie

99. Având în vedere considerațiile de mai sus, propunem Curții să răspundă la întrebările adresate de Sąd Okręgowy w Szczecinie (Tribunalul regional din Szczecin, Polonia) după cum urmează:

„Articolul 7 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) nr. 1215/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 decembrie 2012 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială trebuie interpretat în sensul că expresia «în materie contractuală» din cadrul acestei dispoziții nu acoperă o acțiune cum este cea din procedura principală, introdusă împotriva unui cumpărător cu sediul într-un stat membru, prin care se solicită constatarea inopozabilității unui contract de vânzare a unui imobil situat pe teritoriul altui stat membru pentru motivul că i-a prejudiciat pe creditorii vânzătorului.

Instanța competentă să soluționeze o asemenea acțiune trebuie să fie stabilită în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1215/2012.”

⁶⁴ Göranson, U., „Actio pauliana outside bankruptcy and the Brussels Convention”, Sumampouw M. și alții (eds.), în *Law and Reality: Essays on National and International Procedural Law in Honour of Cornelis Carel Albert Voskuil*, T. M. C Asser Instituut, Haga, 1992, p. 97.